

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. kovo 16 d. Nr. 21RE4-19 (AG4-12/20-2023)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Jurgos Mažuknienės (pranešėja), Sigitos Šimbelytės, Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Natalijai Abuojai, dalyvaujant pareiškėjui R. K., dalyvaujant liudytojui R. U., atsakovės Panevėžio miesto savivaldybės administracijos atstovei J. M.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo R. K. skundą atsakovei Panevėžio miesto savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas R. K. skundu, kurį vėliau patikslino, (toliau – skundas) Komisijos prašo: panaikinti Panevėžio miesto savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) administracijos Socialinių reikalų skyriaus (toliau – ir Skyrius) 2023-02-03 sprendimą Nr. 3473 „Dėl socialinės pašalpos neskyrimo“ (toliau – ir 2023-02-03 Sprendimas) ir paskirti pareiškėjui socialinę pašalpą už 2022 m. gruodžio, 2023 m. sausio ir 2023 m. vasario mėnesius.

Paaikino, kad jis yra registruotas Užimtumo tarnyboje kaip bedarbis; darbo neteko nuo 2020 m. vasario mėnesio, 2021 m. neteko abiejų tėvų; neturi išsiėmęs nei verslo liudijimo, nei individualios veiklos pažymos, o įsiregistravus Užimtumo tarnyboje jam buvo paskirta nedarbo socialinio draudimo išmoka, kurią išmokėjus, pareiškėjas kreipėsi į Skyrių ir jam buvo paskirta socialinė pašalpa.

Pareiškėjas skunde nurodė, jog, pakeitus gyvenamos vietos registracijos adresą, 2022-12-27 jis pateikė prašymą Skyriui dėl socialinės pašalpos skyrimo, o 2023 m. gavo atsakymą, kuris buvo be datos, be registracijos numerio, prie atsakymo buvo prisegtas 2023-02-03 Sprendimas. Minėtame atsakyme rašoma, kad socialinę pašalpą už 2022 m. gruodžio, 2023 m. sausio ir 2023 m. vasario mėnesius skirti nėra teisinio pagrindo, nes vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – PSPNGĮ) 17 str. 1 d. 8 p., skiriant piniginę socialinę paramą, įskaitomos vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos iš žemės ūkio veiklos (išskyrus pajamas iš žemės ūkio naudmenų, kurių bendras plotas neviršija 3 ha) ir kad pareiškėjui priklauso 98,00 ha žemės ūkio naudmenų, o PSPNGĮ 17 str. 11 d. nurodyta, kad pajamos iš žemės ūkio veiklos nustatomos pagal šios veiklos apskaitos dokumentus ir jeigu nėra galimybės nustatyti pajamų pagal šiuos normatyvus arba žemės ūkio veikla nevykdoma, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliotos institucijos nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų. Pasak pareiškėjo, atsakyme taip pat teigiama, kad vidutinės pajamos, kurias sudaro pajamos, apskaičiuotos, taikant Vyriausybės nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų, yra 615,32 Eur ir jos viršija 1,1 valstybės remiamų dydį asmeniui.

Pareiškėjo teigimu, jis Skyriaus vyresniajai socialinių išmokų specialistei J. Ž. 2023-02-08

siuntė nuomos nutartį, kurioje rašoma, kad pajamų iš žemės jis negauna, žemės nuomininkas nuomos mokesčio nemoka, o prižiūri nuomojamą žemę. Pareiškėjo manymu, kadangi šiuo metu jis negauna jokių pajamų, Skyrius, skirdamas socialinę pašalpą, turi atsižvelgti į esamas pajamas, o ne į turimą turtą (b. l. 12-14).

Atsakovė atsiliepiu į skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Paaiškino, kad PSPNGĮ nustato piniginių socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas, piniginių socialinės paramos rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas; šio įstatymo paskirtis – nustatyti piniginių socialinės paramos teikimo principus, finansavimo šaltinius, piniginių socialinę paramą gaunančių asmenų teises ir pareigas; jame numatyta, kad piniginių socialinė parama, teikiama nepasiturintiems gyventojams, kai suaugęs asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, rūšis, jų dydžius ir teikimo sąlygas.

Atsiliepiu į skundą atsakovė nurodė, jog pareiškėjas 2022-12-27 Skyriui pateikė prašymą-paraišką Nr. SP-26199 (toliau – 2022-12-27 Prašymas) skirti socialinę pašalpą už 2022 m. gruodžio, 2023 m. sausio ir vasario mėnesius. Kadangi pareiškėjo 2022-12-27 Prašymas nebuvo pilnai užpildytas, todėl šį prašymą nagrinėjantis specialistas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 12 str. 2 d., informaciją susirinko pats; patikrinus informaciją Nekilnojamo turto registre, nustatyta, kad pareiškėjui nuosavybės teise priklauso apie 98,00 ha žemės ūkio naudmenų, esančių (duomenys neskelbtini) rajone. Vadovaujantis PSPNGĮ 17 str. 1 d. 8 p., skiriant piniginių socialinę paramą, įskaitomos vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos iš žemės ūkio veiklos (išskyrus pajamas iš žemės ūkio naudmenų, kurių bendras plotas neviršija 3 ha). PSPNGĮ 17 str. 11 d. nurodyta, kad pajamos iš žemės ūkio veiklos nustatomos pagal šios veiklos apskaitos dokumentus; jeigu tokių dokumentų nėra, vidutinės mėnesio pajamos, apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus žemės ūkio veiklos pajamų, įvertintų pagal sąlygines išlaidas, normatyvus; jeigu nėra galimybės nustatyti pajamų pagal šiuos normatyvus arba žemės ūkio veikla nevykdoma, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų. Vadovaujantis aukščiau nurodyta informacija, 2022-12-27 Prašymą nagrinėjantis specialistas, naudodamasis socialinių išmokų apskaitos informacine sistema „Parama“, apskaičiavo žemės ūkio veiklos bendrąsias pajamas ir nustatė kad vidutinės pajamos, kurias sudaro pajamos, apskaičiuotos, taikant Vyriausybės nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų, yra 615,32 Eur; vadovaujantis PSPNGĮ 6 str. 1 d., vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jei pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal įstatymo 17 ir 18 str., yra mažesnės kaip 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio (161,70 Eur).

Atsakovės teigimu, atsižvelgiant į aukščiau nustatytas faktines ir teises aplinkybes, Skyrius išnagrinėjęs pareiškėjo 2022-12-27 Prašymą, priėmė 2023-02-03 Sprendimą, kuriuo nutarė neskirti pareiškėjui socialinės paramos už 2022 m. gruodžio, 2023 sausio ir 2023 vasario mėnesius, nurodant neskyrimo priežastį PSPNGĮ 6 str. 1 p. (vidutinės pajamos, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį) ir apie šį sprendimą pareiškėjas buvo informuotas 2023-02-08 Pranešimu dėl socialinės pašalpos neskyrimo Nr. 24 (toliau – 2023-02-08 Pranešimas).

Pasak atsakovės, pareiškėjas elektroniniu paštu kreipėsi į Skyriaus specialistę J. Ž., 2023-02-08 prašymu (toliau – 2023-02-08 Prašymas), kuriuo prašė paaiškinti priimtą 2023-02-03 Sprendimą. Šis pareiškėjo prašymas buvo užregistruotas Savivaldybės administracijos dokumentų valdymo sistemoje @vilys Nr. Prl-117(25.2.23Mr) ir jį išnagrinėjęs, pareiškėjui Skyriaus 2023-02-21 raštu Nr. Sr-524(25.2.23Mr) (toliau – 2023-02-21 Raštas) buvo pateiktas išsamus atsakymas. Siunčiant 2023-02-21 Raštą per klaidą buvo pridėtas kitas sprendimas, pastebėjus klaidą, nedelsiant buvo susisiekiama su pareiškėju, informuojant jį apie įvykusią klaidą, ir paaiškėjus šiai aplinkybei, informacija perduota Administracijos patarėjui, atsakingam už asmens duomenų apsaugą, kuris atlieka tyrimą.

Atsakovės teigimu, atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas faktines aplinkybes ir reglamentuojančius teisės aktus, Administracijos veiksmai ir priimti sprendimai buvo priimti teisėtai ir pagrįstai, pagrįstai įvertinus faktines aplinkybes, nurodant teisinį pagrindą, todėl pagrindo tenkinti pareiškėjo skundo nėra. Atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, kuris privalo veikti tik

PSPNGĮ jai suteiktų įgaliojimų ribose, o veikimas *ultra vires* yra pagrindas viešojo administravimo sprendimą pripažinti neteisėtu; teisės aktuose yra įtvirtintas imperatyvus atsakovės elgesio modelis (PSPNG 16 str. 1 d.). Atsakovės manymu, atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus motyvus ir paaiškinimus, akivaizdu, kad jos priimti sprendimai ir atlikti veiksmai yra teisėti (b. l. 34-36).

Skundas atmestinas

Bylos rašytiniais duomenimis nustatyta, pareiškėjas 2022-12-27 Prašymu, prašė skirti jam socialinę pašalpą už 2022 m. gruodžio, 2023 m. sausio ir vasario mėnesius (b. l. 37-40).

Skyriaus 2023-02-03 Sprendimu, vadovaujantis PSPNGĮ ir Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Panevėžio miesto savivaldybės tarybos 2019-01-31 sprendimu Nr. 1-13, (toliau – Aprašas) pareiškėjui neskirta socialinė pašalpa už laikotarpį nuo 2022-12-01 iki 2023-01-01; neskyrimo priežastis nurodyta: vadovaujantis PSPNGĮ 6 str. 1 p. (vidutinės pajamos, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį). Taip pat šiame sprendime nurodyta, jog vidutinės bendrai gyvenančių asmenų pajamos per mėnesį (imant 3 mėn. iki kreipimosi pajamas) 615,32 Eur, iš jų: žemės ūkio veiklos – 615,32 Eur; vidutinės vieno asmens pajamos per mėn.: 615,32 Eur; pašalpos mokėjimo vienam gyvenančiam asmeniui trukmė (nuo 2020-06-01): 7 mėn. (b. l. 18, 67).

Skyrius 2023-02-08 Pranešimu, kuriame nurodyta, jog vadovaudamiesi PSPNGĮ informuoja, kad pagal pareiškėjo 2022-12-27 Prašymą 2023-02-03 Sprendimu socialinė pašalpa už laikotarpį nuo 2022-12-01 iki 2023-01-01 jam neskirta ir kad pareiškėjo prašymas skirti socialinę pašalpą netenkinamas vadovaujantis PSPNGĮ 6 str. 1 p. (vidutinės pajamos, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį) bei nurodė, kad sprendimai dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymų nustatyta tvarka (b. l. 15, 68).

Pareiškėjas el. paštu kreipėsi į Skyriaus darbuotojus 2023-02-08 Prašymu, kuriame nurodė: „Dokumente skaitau, kad socialinė pašalpa neskiriama. Tvirtinama, kad aš turiu pajamų. Parašykite prašau detalai, kodėl nusprendėte, kad aš turiu pajamų ir kiek tų pajamų. Tačiau aš žinau, kad aš neturiu pajamų. Prašau sakykite, ką daryti, nes man labai reikia pinigų pragyvenimui. Ankstesniu adresu man buvo skirta parama. Pasakykite, ką daryti, ar man ši sprendimą skusti, ar vėl persiregistruoti į ankstesnį adresą. Nes buvo skirta parama ir tikėjausi kad bus parama šildymui, etc. Gal galite duoti vedėjos kontaktus prašau. Papildomai be socialinės paramos aš negausiu kitų paramų.“ (b. l. 69-70).

Skyrius, atsakydamas į pareiškėjo 2023-02-08 Prašymą, 2023-02-21 Raštu išsiuntė pareiškėjui Skyriaus 2022-02-03 Sprendimo kopiją ir informavo, kad Pareiškėjo 2022-12-27 Prašymas skirti socialinę pašalpą už 2022 m. gruodžio, 2023 m. sausio ir vasario mėnesius, vadovaujantis PSPNGĮ nuostatomis, yra išnagrinėtas bei nurodė PSPNGĮ 25 str. 1 ir 2 d. nuostatas. Taip pat paaiškino, kad Skyriaus turimais duomenimis, pareiškėjui nuosavybės teise priklauso apie 98,00 ha žemės ūkio naudmenų, esančių (duomenys neskelbtini) rajone ir nurodė PSPNGĮ 17 str. 1 d. 8 p., 17 str. 11 d. nuostatas ir, kad, vadovaujantis PSPNGĮ 6 str. 1 d., vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jei pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal PSPNGĮ 17 ir 18 str., yra mažesnės kaip 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio (161,70 Eur), o pareiškėjo vidutinės pajamos, kurias sudaro pajamos, apskaičiuotos, taikant Vyriausybės nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų, yra 615,32 Eur ir jos viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį asmeniui, todėl atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, skirti socialinę pašalpą nuo 2022 m. gruodžio mėnesio nėra teisinio pagrindo. 2023-02-21 Rašte taip pat nurodė šio rašto ir pridedamo sprendimo apskundimo tvarką (b. l. 16-17, 71-72).

Pareiškėjas nesutikdamas su Skyriaus 2023-02-03 Sprendimu Komisijai paduotu skundo pirmuoju reikalavimu Komisijos prašo panaikinti skundžiamą 2023-02-03 Sprendimą, antruoju reikalavimu Komisijos prašo paskirti pareiškėjui socialinę pašalpą už 2022 m. gruodžio, 2023 m. sausio ir 2023 m. vasario mėnesius (b. l. 4-8).

Byloje ginčas kilo dėl Skyriaus 2023-02-03 Sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta tenkinti

pareiškėjo 2022-12-27 Prašymą, kuriuo jis prašė skirti jam socialinę pašalpą už 2022 m. gruodžio, 2023 m. sausio ir vasario mėnesius, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas, paduodamas skundą Komisijai ir reikalaujamas panaikinti 2023-02-03 Sprendimą, su juo nesutinka, nes pajamų iš žemės jis negauna, žemės nuomininkas nuomos mokesčio nemoka, o prižiūri nuomojamą žemę, todėl jo manymu, kadangi šiuo metu jis negauna jokių pajamų, Skyrius skirdamas socialinę pašalpą turi atsižvelgti į esamas pajamas, o ne į turimą turtą.

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 str. 43 p., socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų PSPNGĮ, teikimas yra viena iš savarankiškujų savivaldybių funkcijų. PSPNGĮ 4 str. 2 d. nustatyta, kad savivaldybės taryba tvirtina piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą. Aprašo 5 p. numato, kad kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos ir socialinės paramos, asmuo pateikia asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus ir (ar) Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintos formos prašymą vienkartinę, tikslinę, periodinę ar sąlyginę pašalpą gauti; prašyme-paraiškoje ar prašyme nurodo piniginei socialinei paramai skirti ir mokėti būtinus duomenis apie: 5.1. save ir bendrai gyvenančius asmenis; 5.2. veiklos pobūdį; 5.3. turimą turtą; 5.4. gaunamas pajamas; 5.5. kitą piniginei socialinei paramai ir socialinei paramai gauti būtiną informaciją. Aprašo 51 p. numatyta, kad kompensacijos neteikiamos ar nutraukiamas jų teikimas, jeigu vienas gyvenantis asmuo arba bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų nevykdo pareigos išnaudoti visas teisėtas kitų pajamų gavimo galimybes (gauti teisės aktais nustatytas priklausančias išmokas ir (ar) pašalpas ir kt.) ir (ar) Socialinių reikalų skyriaus reikalavimu deklaruoti turimą turtą (įskaitant gaunamas pajamas) Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka ir (ar) sudaryti Panevėžio socialinių paslaugų centro darbuotojams Socialinių reikalų skyriaus prašymu galimybę tikrinti gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą, iki išvardytos pareigos bus įvykdytos.

Bylos duomenys tvirtina, kad pareiškėjas nuosavybės teise turi nekilnojamojo turto, t. y. žemės sklypų 98, 00 ha (b. l. 42-65). Iš į bylą pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėjas yra sudaręs 2019-10-07 Žemės sklypo nuomos sutartį (toliau – Nuomos sutartis) tik dėl 35, 00 ha, tačiau nuomos mokestis pagal minėtą sutartį nėra numatytas (b. l. 96). Pagal Nuomos sutarties 5 p. yra numatyta, kad „Nuomininkas Nuomotojui papildomai už žemės nuomą nemoka“. Komisijos vertinimu, pareiškėjas yra sudaręs Nuomos sutartį ir ji turėtų būti atlygintinė sutartis, tačiau pareiškėjas Komisijos posėdžio metu paaiškino, kad jokių pajamų pagal Nuomos sutartį negauna. Aprašo 51 p. numato, kad kompensacijos neteikiamos ar nutraukiamas jų teikimas, jeigu vienas gyvenantis asmuo arba bent vienas iš bendrai gyvenančių asmenų nevykdo pareigos išnaudoti visas teisėtas kitų pajamų gavimo galimybes. Komisijos vertinimu, pareiškėjas nėra išnaudojęs visas teisėtas kitų pajamų gavimo galimybes. Vadovaujantis PSPNGĮ 6 str. 1 d., vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jei pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal PSPNGĮ 17 ir 18 str., yra mažesnės kaip 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio (161,70 Eur), o pareiškėjo vidutinės pajamos, kurias sudaro pajamos, apskaičiuotos, taikant Vyriausybės nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų, yra 615,32 Eur ir jos viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį asmeniui, todėl atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pareiškėjui socialinę pašalpą nuo 2022 m. gruodžio mėnesio neskirta pagrįstai, nes nėra teisinio pagrindo.

Komisija, susipažinusi ir įvertinusi skundžiamo 2023-02-03 Sprendimo turinį, ginčo šalių pateiktus procesinius ir kitus dokumentus, konstatuoja, kad skundžiamas administracinis aktas atitinka VAI 10 str. 5 d. numatytiems administraciniam sprendimui keliamiems privalomiems reikalavimams, todėl yra pakankamas įvertinti skundžiamo administracinio akto teisėtumą.

Įvertinusi nagrinėjamoje byloje nustatytas teisiškai reikšmingas aplinkybes, Komisija sprendžia, kad pareiškėjo ginčijamą 2023-02-03 Sprendimą priėmė įgaliotas viešojo administravimo subjektas, skundžiamame 2023-02-03 Sprendime pateikta informacija yra aiški ir informatyvi, iš jos pakankamai suprantama, kokių faktinių aplinkybių pagrindu atsakovė priėmė šį 2023-02-03 Sprendimą ir tai pagrindė tinkamai parinktomis teisės normomis bei nurodė jo apskundimo tvarką. Komisija konstatuoja, kad neturi nei faktinio, nei teisinio pagrindo tenkinti pareiškėjo skundo reikalavimo panaikinti skundžiamą 2023-02-03 Sprendimą, todėl pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas vis apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 str. 4 d., 19 str., 20 str. 1 d. 1 p., 22 str., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

atmesti pareiškėjo R. K. skundą kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Panevėžio rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Jurga Mažuknienė

Sigita Šimbelytė